

Komplet
akvarellkursus

JOHN RAYNES

Komplet akvarellkursus

En omfattende, letforståelig vejledning i akvarelmaling

- Opdag det store potentiale i akvarelmaling, og lær hvordan du omsætter det, du ser, til et maleri.
- Detaljerede trinvis projekter viser kunstnerens tankeprocesser, samtidig med at de formidler nyttige tips og råd til opbygning af din selvtillid og støtter dine evner.

John Raynes er praktiserende kunstner og erfaren underviser i kunst. Han har skrevet de succesfulde bøger **At tegne mennesker**, **Komplet tegnekursus** og **Komplet kursus i perspektivtegning**, der alle fås på dansk.

ISBN 978-87-7857-669-9

9 788778 576699

ATELIER

JOHN RAYNES

Komplet akvarellkursus

Ensemble, Koenig - de Makonnen

Art. K...

Komplet akvarellkursus

En omfattende, letforståelig vejledning i akvarelmaling

JOHN RAYNES

ATELIER

Først udgivet i 2004 by
Collins & Brown Ltd
An imprint of Chrysalis Books Group plc
The Chrysalis Building
Bramley Road
London W10 6SP

An imprint of Chrysalis Books Group plc

Copyright © Collins & Brown Ltd 2004
Text copyright © John Raynes 2004
Illustrations copyright © John Raynes 2004
Dansk udgave © Forlaget Atelier 2005,
www.atelier.dk
ISBN 87-7857-669-9

Oversat af Merete Klinkvort

Project Manager: Sarah Hoggett
Designer: Roger Daniels

Alle rettigheder forbeholdt

Reproduced by Classicscan Pte Ltd
Printed by Toppan Hong Kong Printing Company Ltd

Indhold

Indledning

6

SÅDAN FÅR DU DET BEDSTE UD AF AKVARELMALING

10 AT MALE BILLEDER MED AKVARELFARVER

66

MATERIALER

Farver
Utransparent akvarel
Overflader
Pensler
Blyanter og penne
Akvareltilbehør

GRUNDLÆGGENDE AKVARELMALING

Farvelægning
Vådt-i-vådt
Overlappende farver

VALØR

At se i toner
Brug af tone til at skabe 3-D effekt
Runde objekter

FARVER

Farvelære
At blande farver
Overlappende farver
Optisk farveblanding

KOMPOSITION

At komponere med farver
Balance

STREG OG AKVAREL

At tegne og male i kombination

MASKERING OG AFGRÆNSNING

Maskeringstyper
Græsser og afskallet maling
Strukturer og hjælpemidler

GOUACHE OG BLANDEDE EMNER

Utransparent farve
Tegltag

OPSTILLINGER

12 Frugt og grønsager
16 Glas og strandskaller
17 Forel og mandler

BLOMSTER

22 Tulipanstudie
24 Blomster i glasvase

DYR

26 Insektstudier
28 Stribet kat

HIMMEL

34 Skyer
34 Stormskyer
36 Himmelfarver

LANDSKABER

38 Åbent landskab
40 Flodlandskab
42 Bygning i landskabet
44 Korkskov

HAV

46 Hav og klipper
48 Strand

BYGNINGER

50 Klosterruin
52 Moderne byrum
Interiør i streg og akvarel

MENNESKER

56 Hoved- og skulderportræt
60 Gruppeportræt

AT MALE EFTER FOTOS

62 At omsætte sceneriet

AT BRYDE GRÆNSER

64 Alternative metoder
Skovcollage

REDNING AF MISLYKKEDE ARBEJDER

INDEKS

TAKSIGELSER

68

72

76

80

84

88

90

94

96

98

100

104

108

112

116

118

122

126

130

134

138

142

148

150

154

158

160

"GRETABROEN" AF JOHN SELL COTMAN
Malet i 1806.

Akvarellen er et fremragende eksempel på den specielle Cotmanstil. Vidunderligt komplekse toner og anstrøg bygges op med mange farvelag i enkle, flade former med sprøde omrids.

Akvarelmaling er en ældgammel teknik, meget ældre end oliemaling. Fra hulemalerier og ægyptiske vægmalerier over kinesisk, japansk og indisk malekunst på ris- eller silkepapir til illumerede manuskripter og renæssancefresker har vand bundet med gummi arabicum eller æggeblomme (tempera) været et universelt hjælpemiddel.

Men i Europa omkring år 1700 var akvarelmaling som kunstart så godt som glemt og oliemaling til gengæld dominerende. I den forstand, jeg anvender udtrykket her i bogen og som man normalt opfatter det i dag, begyndte - eller rettere genopdagedes - akvarelmaling i England tidligt i 1700-tallet.

En udelukkende engelsk maleskole blev ledet af Thomas Girtin, John Sell Cotman og J.M.W. Turner. Det er ikke min hensigt at antyde, at de tre samarbejdede, selv om Turner og Girtin studerede sammen en overgang under deres oplæring til topografiske kunstnere. Det, der bandt dem sammen, var kærligheden til det ægte landskab i modsætning til de romantiserede

eller formelle udtryk, der herskede indtil da, og de brugte klare, transparente vandfarver til at udtrykke ægte atmosfære og lys. Til trods for den fælles entusiasme for et nyt natursyn var deres stil meget forskellig, og Turner og Cotman var opsat på at opnå større berømmelse end Girtin.

Turners stil var dramatisk og først og fremmest rettet imod gengivelsen af lys. Cotman var meget et mere stille talent, og hans teknik mere kontrolleret og rolig. Selv om eftertiden har udråbt Turner til den mest originale og vigtige af de to, måske endda den største nogensinde af de engelske kunstnere, var det Cotman's teknik med de mange jævne lag af transparent farve, der blev accepteret som den traditionelle, vestlige måde at udføre akvarelmaling på.

I hele resten af det 18. århundrede og helt ind i det 19. bredte interessen for akvarelmaling sig, og i 1866 dannede man the American Water Color Society i New York efter den tids skik. Senere i samme århundrede kom de amerikanske kunstnere

Winslow Homer og John Singer Sargent frem på egen hånd med deres idiosynkratiske og brillante brug af akvarel som medium.

I det 20. århundrede er den vel nok mest kendte og hædrede eksponent for akvarelmaling i USA Andrew Wyeth, som kombinerer skønne, frie farvelægninger med minutiøse, tørre penselstrøg.

Det er disse kunstnere, jeg aspirerer til, når jeg tilbyder denne afhandling om kunsten og udførelsen af akvarelmaling.

Hvad er det specielle ved akvarelmaling

Hvis man forsøger at definere, hvad der er det specielle ved akvarelmaling, er det klarheden i lyset, der står over alt andet og adskiller den fra andre maleteknikker.

I akvarelmalerier, hvor denne kvalitet udnyttes, lægges farven på i lag. Da det er et gennemgående udtryk i bogen, skal jeg her forsøge at forklare betydningen af det.

Et farvelag består en blanding af pigment og en mængde vand. Blandingen kan variere fra næsten klar til ret kraftigt farvet.

MØNSTRE AF LYS 1

Dette er nummer 1 i en serie på 4 malerier, hvor jeg udforskede virkningen af at lægge mønstre på figuren. Farverne skiftedes frit for at skabe mønstre, som dels afslørede og dels tilslørede figurens former.

JONDARYON
 ULDLAGER,
 QUEENSLAND,
 AUSTRALIEN

Plankernes linjer, der mødes og dominansen af lineære elementer i det hele taget var min hovedinteresse i denne vidunderlige bygning, der fortjener bedre end at blive kaldt et lagerlokale.

Uanset farvestyrken på akvarellen består sammensætningen dog altid mest af vand - hvor det vigtigste er, at ligegyldigt hvor lys eller mørk pigmenteringen er i farveblandingen, skal den altid kunne lægges flydende ud på papiret. Hvis konsistensen kræver, at farveblandingen trækkes ud eller duppes på, bliver det ikke et akvarelmaleri.

Et akvarellag kan man lade flyde henover papiret og afsætte farve undervejs, eller man kan lade den blive, hvor den er, så vandet gradvist fordamper og efterlader farvepigmenterne. Farvelægning som akvarelmaling er altid transparent eller næsten transparent.

At male akvareller betyder generelt, at man begynder med de lyseste farveopløsninger med masser af vand og meget lidt farvepigment, idet man venter på, at de første lag tørrer, inden man lægger endnu et lag ovenpå, så den samlede mængde pigment i alle lagene gradvist bliver større.

Lyset gennemtrænger lagene af trans-

parent farve, støder imod den hvide bund og kommer tilbage til betragterens øje tilsyneladende som farve belyst indefra. Selv de mørkeste toner indeholder denne transparente kvalitet, fordi de er sammensat af mange efterfølgende farvelag, som hver især opsuger lidt mere reflekteret lys uden dog at afskære det helt. Det er ikke usædvanligt for disse mørke toner at være resultatet af 10 eller flere farvelag ovenpå hinanden.

Der kan man se, at processen med at fremstille et traditionelt akvarelmaleri grundlæggende drejer sig om at gå fra lys til mørke. Man begynder med hvidt papir og tilføjer efterhånden flere og flere lag farve. Når et område er blevet for mørkt, er det nødt til at forblive sådan; man kan ikke gå den anden vej. (Selvfølgelig er det ikke helt sandt, men en generalisering.

Der er metoder til at redde en akvarel, som er blevet for mørk, nogle mere radikale end andre, men som regel er det bedst at undgå den slags rettelser).

VEZENOBRES I SYDFRANKRIG

Forskellige mønstre var den principielle interesse her - mønstret i lys og skygge.

Kombinationen af områder i dyb skygge og kraftfuldt sollys på en lys stenvæg giver knaldhårde tonale kontraster, som tillægger gaderne en abstrakt kvalitet i denne smukke gamle bjergby.

Som med alle malemetoder er der ikke nogen håndfaste og hurtige regler - hvis der er det, er de til for at brydes - men jeg tror, det er nyttigt at vide noget om, hvordan andre kunstnere har udforsket de unikke egenskaber ved akvarelmaling. Når du får lejlighed til det, skulle du studere akvarelmalerier af kendte mestre. Man kan godt få noget ud af at se på gode reproduktioner, men væsentligt mere fra originaler, og du vil uden tvivl få en indsigt, som du kan udnytte i dine egne malerier.

SIDDEDE PIGE

Teknikken, der er benyttet til dette billede, kan bedst beskrives som "streg og lase-ring", hvor det meste af beskrivelsen af stilingen og tøjet er udført ved hjælp af blyantstreger, og hvor farvelægningen nærmest har en understøttende rolle.

